

**De krachten gebundeld
Randstad Strategie Europa
2012/2015 deel 2**

Voorwoord	6
1. Provincie Flevoland	8
1.1 Inleiding	9
1.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa	10
1.2a Bestuursstijl	11
1.2b Ruimte en bereikbaarheid	11
1.2c Economie, energie en vitaal platteland	12
1.2d Investeringsagenda	13
1.3 Partners	13
2. Provincie Noord-Holland	14
2.1 Inleiding	15
2.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa	15
2.2a Water en Kust	15
2.2b Duurzame Energie/Bodem/Lucht	17
2.2c Economie en bereikbaarheid	18
2.2d Landbouw/Visserij/Natuur/Landschap	19
2.2e Cultuur en cultuurhistorie	20
3. Provincie Utrecht	22
3.1 Inleiding	23
3.2 Ambitie Europastrategie 2012-2015	23
3.3 Utrecht als Europees knooppunt voor kennis en innovatie	24
3.4 Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland	25
3.5 Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018	26
3.6 Overige thema's met een Europese relevantie en een toelichting per thema	26
4. Provincie Zuid-Holland	28
4.1 Inleiding	29
4.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa	29
4.2a Regionale Economie	30
4.2b Stad-Land	30
4.2c Duurzame leefomgeving	31
4.2d Water en Kust	32
Begrippenlijst en afkortingen	34

Elvira M. Sweet / Haarlem, december 2011
Gedeputeerde Noord-Holland
Voorzitter Randstad Samenwerking Europa

De Krachten Gebundeld: Randstad Strategie Europa 2012-2015 bestaat uit twee delen. In het eerste deel staan de gezamenlijke prioriteiten van de vier Randstadprovincies centraal. In deel I wordt aandacht geschonken aan de gemeenschappelijke deler en de manier waarop ‘kritische massa’ georganiseerd wordt voor de gezamenlijke lobby van richting Brussel.

In deel II van De Krachten Gebundeld, wordt stilgestaan bij het Europees beleid van de vier Randstadprovincies individueel. Het individuele beleid is gebaseerd op de respectievelijke coalitieprogramma’s die na de Statenverkiezingen in maart 2011 werden vastgesteld.

In vier hoofdstukken is per provincie inzichtelijk gemaakt wat de relatie is met het eigen collegeakkoord, aan welke thema’s er naast de Randstad Samenwerking Europa wordt gewerkt en eventueel met welke andere functionele coalities dit wordt vormgegeven. Deel II kan los worden gelezen van Deel I, de twee delen zijn echter complementair.

De provinciale hoofdstukken worden in alfabetische volgorde gepresenteerd. In hoofdstuk één, komt de provincie Flevoland met ‘Zelfstandig en uniek’ aan bod. Noord-Holland presenteert in hoofdstuk twee ‘Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst’. ‘Focus, Vertrouwen en Oplossingsgericht’ is de titel van hoofdstuk drie waarin Utrecht haar aanvullende Europese activiteiten presenteert. Zuid-Holland tenslotte komt aan bod in het afsluitende hoofdstuk vier met ‘Zuid-Holland Verbindt en geeft Ruimte’.

Provincie Flevoland

Flevoland: zelfstandig en uniek

1.1 Inleiding

De provincie Flevoland is vooruitstrevend in haar inzet op duurzame energie, integrale gebiedsontwikkeling en innovatieve kennisclusters zoals composieten en life science & health. Deze provinciale ontwikkelingen worden Europees en internationaal herkend en erkend. Het coalitieakkoord 'Flevoland: zelfstandig en uniek' 2011-2015 houdt koers op een unieke provincie, met een eigen identiteit, waar het goed wonen, werken en recreëren is. De provincie wil economisch en planologisch groeien met oog voor kwaliteit en duurzaamheid. De ambities liggen op het gebied van bestuurstijl, ruimte en bereikbaarheid, economie, energie en vitaal platteland, voorzieningen en een investeringsagenda. Hierbij concentreert het bestuur zich op haar kerntaken en het inhalen van achterstanden in het voorzieningenniveau. Bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid kiest de provincie voor vitale coalities om bovenlokale samenwerking vorm te geven en haar doelen te realiseren. Kernbegrippen hierbij zijn: co-creatie en -financiering.

De Europese Unie was en is een natuurlijke partner voor de provincie voor de ontwikkeling en uitvoering van haar beleid. In het coalitieakkoord wordt Europa dan ook niet beschouwd als apart beleidsveld, maar vormt een integraal onderdeel van de kerntaken. De provinciale doelstellingen sluiten aan bij de Europese Strategie Europa 2020 en waar nodig wordt ingezet op beleidsbeïnvloeding. Daarvoor is de provincie actief betrokken bij de totstandkoming van Europees beleid. De provincie vervult haar rol in de Europese besluitvorming in het Comité van de Regio's. Flevoland is bestuurlijk lid van de vakcommissie voor Natuurlijke hulpbronnen, landbouw en visserij (NAT) als het subsidiariteitsplatform, dat een inspraakmogelijkheid biedt in de beleidsvoorbereidende fase van de Europese Commissie. Daarnaast wordt via verschillende coalities getracht invloed uit te oefenen op de besluitvorming. De samenwerking in Randstad- en IPO-verband zijn hierbij een constante factor.

De implementatie en uitvoerbaarheid van relevante Europese wet- en regelgeving wordt gemonitord. Integraliteit en effectiviteit zijn hier voor Flevoland kernbegrippen. Ook wordt in verschillende (internationale) coalities samengewerkt om kennis te delen. Europese fondsen worden ingezet om deze samenwerking mogelijk te maken. De provincie participeert in vijf INTERREG projecten. Zij trekt drie van deze Europese samenwerkingsprojecten; op het gebied van innovatie in MKB, duurzame energie en integrale gebiedsontwikkeling. Europese middelen worden ingezet voor regionale ontwikkeling. Het gaat hierbij om het Europees Regionaal Fonds voor Ontwikkeling (ERDF), middelen uit het Visserijfonds, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en overige subsidies zoals LIFE+. Kortom, voor de provincie is Europa een belangrijke partner voor zowel beleid, samenwerking, kennis- en ervaringsuitwisseling als middelen.

1.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa

De Europese Unie besluit in de periode 2011-2013 over haar meerjarenbegroting 2014-2020. Dit betekent een herziening van de vier structuurfondsen; Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO); het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO); Het Europees Visserijfonds (EVF) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). Tevens worden er een aantal belangrijke milieuriichtlijnen herzien. Alleen maar zaken die Flevoland raken, waar het zaak is om actief inzet te plegen.

Onze ambitie is dat Europa maximaal bijdraagt aan de realisatie van onze provinciale doelen. Per werkveld wordt daarom in deze strategie de Europese dimensie in beeld gebracht. De thema's regionale economie, kennis en innovatie, duurzame leefomgeving, platteland onder stedelijke druk zijn verder uitgewerkt in het gezamenlijk Randstad deel van deze Europa strategie. Hier zijn de gezamenlijke lobbydoelstellingen geformuleerd die voortkomen uit het gedeelde profiel van de Randstad.

Onze ambities zijn:

- We voldoen aan en anticiperen op de wettelijke taken die vanuit Europa op ons afkomen (implementatie EU-richtlijnen) en zorgen dat we ook in de toekomst aan die wettelijke taken kunnen voldoen (Europaproof);
- We streven er naar zoveel mogelijk Europese fondsen aan te trekken om onze doelen te bereiken, in samenwerking met onze strategische partners;
- We spelen een actieve rol in internationale netwerken die bijdragen aan de realisering van onze kerntaken (brengen en halen van kennis, in onder andere Comité van de Regio's, Assembly of European Regions (AER) en de Raad van Europa);
- We beïnvloeden nieuwe EU-regelgeving op basis van de keuzes in het coalitieakkoord: we kijken hoe Europa optimaal kan bijdragen aan onze eigen doelen (lobby) door formulering van Flevolandse prioriteiten;
- We positioneren Flevoland richting Europa als duurzame regio. Door profilering van Flevoland als duurzame provincie die inzet op een verduurzaming van de leefomgeving kan op alle elementen van specifiek Flevolandse belangen worden ingezet. Dit biedt kansen om kennis en kunde internationaal te wisselen en mogelijk Europese middelen aan te boren voor verder verduurzaming van de provincie.

1.2a Bestuursstijl

Onze ambities uitgewerkt per beleidsthema zijn:

- Om nieuwe vitale coalities te smeden worden internationale netwerken die toegespitst zijn op de kerntaken onderhouden. We gaan internationale samenwerking ter verwezenlijking van de provinciale ambities (incl. INTERREG projecten).
- Europese en internationale samenwerking kunnen worden versterkt als onderdeel van de Flevolandse Agenda samen met gemeenten en waterschap.
- We streven naar een organisatie die in beleid en communicatie Europaproof is. We zijn op de hoogte van actuele wetten en regelgeving, zoals regelgeving met betrekking tot staatssteun en aanbestedingen. Tevens pleiten we voor hantering van het subsidiariteitsbeginsel.
- In onze Europese en internationale communicatie positioneren we Flevoland als duurzame provincie (o.a. Showcase Flevoland, windenergie).
- Waar mogelijk wordt expertise van medewerkers uit de organisatie ingezet voor Europese samenwerkingsprojecten en expertgroepen van de Europese Commissie.

1.2b Ruimte en bereikbaarheid

- We zien kansen voor integrale duurzame gebiedsontwikkeling en een programmatische aanpak voor duurzame verbetering van het leef- en vestigingsklimaat van Flevoland als uniek deel van het Regio Randstad-landschap.
- We geven richting aan de uitvoerbaarheid van de richtlijnen (zowel procedureel als normstelling) zoals die worden opgesteld voor EU-regelgeving op het gebied van Luchtkwaliteit (herziening richtlijn Luchtkwaliteit), mobiliteit (Witboek Transport), de Milieueffectrapportage, de (Kader)richtlijnen Water, Drinkwater, Omgevingslawaaï, het Klimaatmitigatiebeleid, Klimaatadaptatie, Blauwdruk Europees Waterbeheer, Kaderrichtlijn Bodem, Implementatie Kaderrichtlijn Afvalstoffen en INSPIRE (uitwisseling van data in EU verband van ruimte en milieu).
- De juiste randvoorwaarden voor de ontwikkeling van duurzame mobiliteit in Europees verband bepleiten. Bepleiten strengere normstelling voor emissienormen voor alle vormen van transport (weg, spoor, water, lucht). Eind 2011 komt de provincie met een visie voor Duurzame mobiliteit. Daarnaast spelen er een aantal initiatieven in het verband MetropoolRegio Amsterdam (MRA). Onderdeel hiervan is het stimuleren van elektrisch rijden. De decentrale overheden kunnen hiervoor de barrières voor de markt wegnemen. Vanuit Europa zijn hiervoor de randvoorwaarden benodigd, zodat er een levelplaying field in de markt ontstaat. Daarnaast kan er Europees wor-

den samengewerkt in pilots om kennis uit te wisselen.

- Aansluitend bij het Witboek Klimaatadaptatie en de voorgestelde meerjarenbegroting 2014-2020 zetten we in op het mainstreamen van klimaatadaptatieve maatregelen in planvorming. Dit biedt kansen voor EHS, Oostvaarderswold, Markermeer-IJmeer, Deltaprogramma en Schaal-sprong Almere.
- Voor het brengen en halen van kennis wordt vanuit mobiliteit de agendasetting van verschillende netwerken zoals European Regional Research and Innovation Network (ERRIN) en Assembly of European Regions (AER) gevolgd.
- Waar mogelijk worden Europese middelen ingezet voor de realisatie van provinciale doelen. De mogelijkheden op het gebied van verkeer en vervoer in combinatie met duurzaamheid en innovatie worden onderzocht. Andere fondsen in dit kader zijn het Kaderprogramma Onderzoek en ontwikkeling (vanaf 2014 Horizon 2020), CIP, INTERREG, LIFE+, EIB en EFRO.
- Integrale gebiedsontwikkeling: we zetten in op leefbaarheid van het landelijk gebied. Hiertoe maken we aanspraak op middelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. We profileren Flevoland op het gebied van natuurinclusief ontwikkelen met naast economische doelstellingen ruimte voor water-, natuur- en recreatiedoelstellingen (Markermeer-IJmeer en Oostvaarderswold), (incl. Natura2000, EHS, Vitaal Platteland en biodiversiteit).

1.2c Economie, energie en vitaal platteland

- We zetten in op toegang tot de vier Europese structuurfondsen om regionaal beleid mede mee uit te voeren in de Europese begrotingsperiode 2014-2020. Centraal staan de economische clusters. Voor wat betreft het stimuleren van innovatie en groei continueren we de keuze voor de clusters composieten, life-sciences, agribusiness, toerisme en recreatie en zorg. De inzet van Europese fondsen, onder meer uit EFRO, zullen nodig zijn voor de ontwikkeling van deze clusters en het verwezenlijken van de vastgestelde groeiambities. Een aantal van deze clusters zijn al van Europese en mondiale betekenis, voor de overige geldt dat deze dit in potentie zijn. Dit geldt ook voor de projecten geïdentificeerd in de investeringsagenda. Op het gebied van werkgelegenheid handhaaft de provincie het 150.000 banenplan.
- Economische ontwikkeling: we profileren Flevoland als regio voor kennis, innovatie en duurzaamheid. We ontwikkelen een Slimme Specialisatie Strategie (S3) ten behoeve van het verkrijgen van middelen uit het EFRO. Samen met partners zetten we in op het ontwikkelen van een regionale innovatiestrategie met als speerpunten life sciences & health, high tech, agribusiness, energie en duurzaamheid. Dit wordt benut als input voor een S3 in Randstadverband.
- We zetten in op regionaal beheer en uitvoering van EFRO in de periode 2014-2020 waarbij Flevoland de haar huidige rol continueert. We zetten in op voldoende cofinanciering om Europese middelen optimaal voor de uitvoering van regionaal beleid in te kunnen zetten.
- Naast de structuurfondsen zetten we samen met onze partners in op het gebruik maken van middelen uit het toekomstige Horizon 2020 (de nieuwe Europese strategie voor onderzoek & innovatie) en andere Europese fondsen. Tevens vindt er waar nodig beleidsbeïnvloeding van Europees regionale en sector-, onderzoeks- en innovatiebeleid plaats.
- Energie en milieu: Om onze ambitie om nationale koploper op het gebied van verduurzaming van de energiehuishouding te blijven, geven we hieraan vorm door middel van Europese profilering, kennisdeling in netwerken en door gebruik te maken van Europese fondsen.

1.2d Investeringsagenda

- Oostvaarderswold: We zetten in op blijvende erkenning integrale gebiedsontwikkeling. We geven vervolg aan de INTERREG-aanvraag voor het project Green Infrastructure.
- DE-on: We hebben de ambitie om koploper in Nederland op het gebied van duurzame energie te blijven. Er wordt samenwerking gezocht met Europese en internationale partners (o.a. INTERREG Regions4Green Growth) ten behoeve van kennisdeling, financiering en Flevolandse profilering.
- Schaa sprong/IFA: In samenwerking met de gemeente Almere zetten we in op mainstreaming van klimaatadaptieve maatregelen in de planvorming. Tevens gebruiken we Europese netwerken (ENTP) voor kennisdeling, samenwerking en beleidsbeïnvloeding.
- Markermeer-IJmeer: We zien kansen voor integrale duurzame gebiedsontwikkeling en een programmatische aanpak voor duurzame verbetering van het leef- en vestigingsklimaat van Flevoland als uniek deel van het P4-landschap.

1.3 Partners

- Luchthaven/OMALA: We monitoren Europese wet- en regelgeving met betrekking tot staatsteun voor regionale luchthavens monitoren. Waar nodig doen we aan beleidsbeïnvloeding. Onze partner hierbij is het Assembly of European Regions. Flevoland participeert in hun Regional Airport Group.
- Noordelijk Flevoland/Zuyderzeerland: Middels inzet van middelen uit het GLB zetten we in op verbetering van de leefbaarheid op het platteland. We brengen en halen kennis met betrekking tot behoud van leefbaarheid in Europese netwerken.

De provincie realiseert haar doelstellingen op Europees terrein samen met haar partners. Het bestuur en Provinciale Staten (middels de werkgroep Europa) stemmen af met gemeenten, waterschap, kennisinstellingen, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partijen. Tevens werkt de provincie samen met Europese regio's en partners die soortgelijke beleidsvraagstukken kennen in Europese netwerken.

Provincie Noord-Holland

Verantwoord en duidelijk gericht
op de toekomst

2.1 Inleiding

In het coalitieakkoord 2011-2015 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst' geeft de provincie aan dat zij de ambitie heeft om de betrokkenheid bij de verdere ontwikkeling van Europa effectief en efficiënt voort te zetten en te intensiveren. Dat wil zeggen dat we in een vroeg stadium de Europese wet- en regelgeving proberen te beïnvloeden op de eventuele consequenties voor de provincie en dat we nastreven Europa-proof te zijn. Indien er investeringsgelden beschikbaar komen uit Europese of vergelijkbare fondsen stelt de provincie daarvoor cofinanciering beschikbaar. Noord-Holland richt zich hierbij op de volgende speerpunten: steun aan de regio's (EFRO), kennis & innovatie en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De provincie zal desgevraagd een rol spelen in het realiseren van de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over de doelen voor de Europa 2020-strategie. Omdat Europa niet uitsluitend om geld gaat, participeert de provincie in Europese programma's die mensen en immateriële zaken betreffen. Binnen de uitgangspunten van het provinciaal beleid behartigt Noord-Holland actief de belangen van gemeenten bij rijk en Europa. Hierbij gaat het niet alleen om het verkrijgen van subsidies uit Europese structuurfondsen, maar ook om Europese en rijksmaatregelen met betrekking tot ruimtelijke ordening, het waterbeheer, de natuur en het spoor.¹

2.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa

In de bestuursperiode 2011-2015 wordt in Europa een aantal voor Noord-Holland relevante Europese besluiten genomen. Met name het nieuwe Meerjarig Financieel Kader 2014-2020 (de Europese meerjarenbegroting), de herziening van het regionaal beleid, de verdeling van de landbouwmiddelen, de beleidsmatige en financiële focus van Europees beleid op innovatie, de herziening van bepaalde milieuriichtlijnen en de mogelijke komst van een richtlijn voor integraal kustbeheer en maritieme ruimtelijke ordening hebben direct of indirect gevolgen voor de provincie.

De Noord-Hollandse thema's die nauw gerelateerd zijn aan Europees beleid worden hieronder uitgelicht vanuit een specifiek Noord-Hollandse invalshoek.

2.2a Water en Kust

Beleid

De provincie Noord-Holland is de waterrijkste provincie van Nederland. De provincie moet de inwoners beschermen tegen te veel water, maar ook zorgen voor voldoende water in tijden van waterschaarste. Bescherming tegen overstromingen en het klimaatbestendig inrichten van de ruimte vraagt om goed waterbeheer. Het garanderen van de veiligheid, in relatie tot de primaire keringen, is daarbij leidend. Als het kan moet de zorg voor veiligheid samengaan met de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij hebben wij nadrukkelijk aandacht voor ecologie, economie en de sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen: water wordt in alle toepassingsmogelijkheden benut.

1. 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst', Coalitieakkoord 2011 – 2015, VVD – PvdA – D66 – CDA.

Doelstellingen en acties

- Noord-Holland zal de Noordzeekust versterken, om de kustregio als zodanig te versterken met een kwaliteitsimpuls voor recreatie en toerisme, alsook om de werkgelegenheid in de kustgebieden te stimuleren. Er wordt ingezet op duurzame natuurlijke kustversterking en de versterking van de regionale keringen. De versterking van de zwakke schakels (de Hondsbosschen en Pettemer Zeewering en de duinen in de Kop van Noord-Holland) geschiedt deze periode zandig en zeewaarts, en wordt tevens aangegrepen om de regio te versterken met een kwaliteitsimpuls voor de badplaatsen.
- De provincie vindt het belangrijk dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater goed is. Er dient voldoende zoet water te zijn voor drinkwater, natuur, landbouw. Het IJsselmeer dient als zoetwatervoorraad duidelijk een belangrijke functie. Ook dient er voldoende ruimte te zijn voor waterberging, waar mogelijk in combinatie met andere functies, zoals recreatie. In 2015 zorgt de provincie ervoor dat in de aangewezen natuurgebieden de verdroging (nagenoeg) is opgelost.
- De provincie stimuleert innovatieve vormen van duurzame energie. De provincie heeft daarbij een faciliterende, stimulerende en ondersteunende rol. In het kader van klimaatdijken/Deltaprogramma wordt ook gekeken naar combinaties met duurzame energie.

Samenwerking

- Deelname aan het Europees Innovatie Partnerschap op het gebied van water: De activiteiten rondom duurzame energie en innovatie hebben een link met het Europees initiatief 'Roadmap to a Resource Efficient Europe', en de Innovatie Unie (IU)². Het idee achter de Innovatie Unie is om partnerschappen op te zetten tussen overheid-bedrijfsleven-kennisinstellingen.
- In samenwerking met het rijk, Zuid-Holland en de andere kustprovincies, de Unie van Waterschappen, maatschappelijke organisaties, kennisinstututen en bedrijfsleven houdt de provincie zich bezig met de innovatie rondom kustontwikkeling. Het uitwisselen van kennis met andere Europese regio's kan een bijdrage leveren aan het succes van het kustprogramma. En net zoals in Zuid-Holland staan ontwikkelingsprincipes als 'bouwen met de natuur' en 'integraal kustzone management' centraal in de Europese Interreg-programma's.
- Voorkomen van extra regelgeving ten aanzien van 'Integrated Coastal Zone Management' in nauwe samenwerking met o.a. de provincie Zuid-Holland, het Rijk en het netwerk CPMR/NSC.
- Samenwerking in de top-sector Water en Deltatechnologie en de topsector Greenports op het gebied van water bevorderen; en de inzichten inbrengen in de advisering richting de 'Blueprint on EU's Water Resources' en Innovatie Unie.

Europese dimensie

De Europese dimensie vanuit regionaal perspectief toevoegen aan de huidige planvorming rondom het Nationaal Deltaprogramma, voornamelijk in deelprogramma's zoetwater en IJsselmeergebied, Kust- en Waddengebied.

Beleid

Noord-Holland richt zich op duurzaam energiegebruik en naar het economisch potentieel dat duurzame energie kan bieden. Daarbij legt Noord-Holland de nadruk op de economische spin-off van duurzame energie.

Doelstellingen en acties

De komende jaren zal de provincie inzetten op duurzaam bouwen, biomassa, groen transport en offshore-wind. Door te investeren in duurzame energie beschermt de provincie het milieu.

Samenwerking

- Met de oprichting van een Energy Board wil de provincie Noord-Holland economische ontwikkeling stimuleren in de duurzame energiesector in de regio Noord-Holland Noord. Het primaire doel is economische ontwikkeling, maar het effect is energiebesparing en duurzame energieopwekking. In de Energy Board zijn bedrijfsleven, onderzoeksinstituten en overheid vertegenwoordigd. Hierdoor ontstaat kennisuitwisseling, afstemming en nieuwe initiatieven.
- De MetropoolRegio Amsterdam wil in 2020 klimaatneutraal zijn en in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen (energieneutraal). Op deze manier wil de MetropoolRegio Amsterdam op nationale en internationale schaal aantrekkelijk blijven voor vestiging, investeringen en bedrijvigheid.

We willen zowel de kansen uit Europa optimaal benutten (halen) als een bijdrage leveren aan Europa (brengen).

² De Innovatie Unie is een onderdeel van de Europa 2020-strategie.

Europese dimensie

- Met betrekking tot het offshorebeleid kent de Europese Unie op dit moment twee mededelingen, 1-‘Communication on offshore Wind Energy’, 2 - ‘Communication Promotion of Offshore Wind Energy’. In de eerste mededeling worden de uitdagingen geformuleerd die moeten worden aangepakt om het volle potentieel van offshore wind te benutten. Denk hierbij aan meer grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van een Europees elektriciteitsnet, maritieme ruimtelijke ordening en milieu effectbeoordelingen van windparken. In de tweede mededeling worden de noodzaak en de uitdagingen van offshore wind nogmaals benadrukt. Echter de EU ziet offshore wind vooral als middel om de 20-20-20 doelstellingen te halen. Noord-Holland ziet vooral een economisch potentieel voor het Noord-Hollandse bedrijfsleven en de havens van IJmuiden en Den Helder als belangrijke installatie- en onderhoudshavens. De uitdagingen om de industrie te laten groeien komen echter overeen met de uitdagingen die de Europese Commissie heeft geïdentificeerd om het volle potentieel van offshore wind te behalen.
- Bij het milieuthema lucht is het aandachtspunt gezondheid in relatie tot de normen. Met Europese partners bij wie gelijksoortige vraagstukken spelen trekken we samen op om Europees beleid te beïnvloeden.

Beleid

Wij willen de regionale economie van Noord-Holland versterken en het hele vestigingsklimaat in Noord-Holland verbeteren. Daarbij richten we ons op verbetering van de digitale en fysieke infrastructuur, het sterk houden van de driehoek Mainport Schiphol - Greenport Aalsmeer - Seaport Amsterdam en het versterken van belangrijke sectoren zoals de agribusiness, de (duurzame) bouw, de offshore, het toerisme, de kennisindustrie, de media en de creatieve industrie en de andere havencomplexen in Noord-Holland. Wij zijn voorstander van de aanleg van de zeetoegang IJmond (de 2^e grote zeesluis) vanwege het economische belang daarvan voor de regio. Recent is Noord-Holland-Noord gekenmerkt als 6^e Greenport in Nederland.

Doelstellingen en acties

- Verbetering van de digitale en fysieke infrastructuur, de agribusiness en de duurzame landbouw en versterking van de offshore industrie, het toerisme en Schiphol als mainport.
- Bij de digitale infrastructuur hoort de kennisindustrie, de media en de creatieve industrie.
- Verbetering van de bereikbaarheid ziet de provincie als prioriteit voor een goede economische en sociale ontwikkeling. Noord-Holland wil de aantrekkingskracht en de internationale concurrentiepositie van de regio stimuleren, rekening houdend met de leefbaarheid, bereikbaarheid en de economische positie van de provincie en haar inwoners. Aandachtspunten met een eventuele Europese component zijn de ontwikkeling van het Noordzeekanaalgebied en de actieve deelname van de provincie aan innovatieve concepten, zoals het integrale gebiedsprogramma Amsterdam Connecting Trade (ACT).

Beleid

De agribusiness, zoals de bollenteelt, de glastuinbouw, de zaadveredeling en pootgoedteelt, vormt een belangrijk en innovatief onderdeel van de agrarische sector in onze provincie. Het belang van deze sectoren neemt nog verder toe, niet alleen in omzet maar ook als innovatieve en hoogwaardige kennisindustrie. Een groene leefomgeving is van belang voor het realiseren van een aantrekkelijke leefomgeving en vestigingsklimaat. Wij blijven ons inzetten voor een integrale aanpak van opgaven in het landelijk gebied (natuur, recreatie, water, landbouw, landschap en cultuurhistorie).

Doelstellingen en acties

- De provincie wil mogelijkheden bieden voor verbreding van agrarische bedrijfsvoering, kansen bieden aan de biologische landbouw en juicht het initiatief van Blueport en andere initiatieven in de blauwe economie toe. Noord-Holland gaat voor behoud én ontwikkeling van het landschap als drager van het agrarisch cultuurlandschap. We gaan voor de filosofie van een economisch rendabele landbouw rondom de stad die door de nabije markt zelf zijn geld kan verdienen.

Europese dimensie

We proberen de middelen uit het Europese landbouwfonds (Plattelands Ontwikkelings Fonds) optimaal te benutten en we stimuleren projecten uit de regio om op die manier het Europese geld maximaal te gebruiken.

Beleid

Noord-Holland heeft een rijke traditie op het gebied van cultuur. Cultuurhistorie, het behoud van cultureel erfgoed en de regionale spreiding van culturele voorzieningen behoren tot de kerntaken van de provincie. Ons cultuurhistorisch erfgoed is van belang voor de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit. Cultuurhistorie en cultureel erfgoed moeten niet alleen worden gezien in relatie tot ruimtelijk beleid, maar ook in vergaande mate met economie en toerisme. Het verbinden van cultuurhistorie, recreatie en toerisme heeft prioriteit, met als instrument het digitale verhalenplatform Oneindig Noord-Holland (aansluiten op Europeana om het internationale bereik te vergroten).

Doelstellingen en acties

- De inzet voor de komende jaren zal een versterking zijn van de relatie tussen cultuur en economie, vooral op het gebied van cultuurtoerisme en creatieve industrie.
- De provincie zal zich inzetten om kruisbestuivingen te versterken tussen de creatieve sector in de MetropoolRegio Amsterdam en de op innovatie gerichte economische clusters buiten de metropoolregio.
- Het stimuleren van het MKB op het gebied van innovatie en samenwerking binnen de EDBA van de MetropoolRegio Amsterdam. De creatieve industrie (kunsten, media/entertainment en creatief zakelijke dienstverlening) vormt een belangrijke economische groeisector en is een van de clusters die de EDBA onderscheidt.

Europese dimensie

Het Europese programma 'Creative Europe' zal het kader zijn waarbinnen de Noord-Hollandse doelstellingen op het gebied van creatieve industrie en cultuurtoerisme bereikt en deels gefinancierd kunnen worden.

Internationale samenwerking

De provincie Noord-Holland werkt samen met Europese regio's en partners die gelijksoortige beleidsvraagstukken kennen in Europese netwerken. Deze samenwerking heeft tot doel om de Europese wet- en regelgeving te beïnvloeden. De komende jaren zal de provincie deze samenwerking blijven zoeken om de provinciale doelstellingen maximaal uit te bouwen.

Voorbeelden van deze netwerken en internationale samenwerking zijn:

- De Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR), een bestuurlijk netwerk van circa 160 Europese kustregio's dat geldt als een van de meest invloedrijke netwerken die de Unie kent. De CPMR streeft naar gemeenschappelijke standpunten op o.a. het gebied van kustbeheer, integraal maritiem beleid, maritieme ruimtelijke ordening, visserijbeleid, landbouwbeleid en regionaal beleid.
- Het netwerk PURPLE (Peri-Urban Regions Platform Europe), dat namens vijftien verstedelijkte Europese regio's aandacht vraagt voor het landelijk gebied onder grootstedelijke druk.

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij het Europees beleid van de provincie Utrecht, gebaseerd op het coalitieprogramma dat na de Statenverkiezingen in maart 2011 werd vastgesteld. In het Coalitieakkoord 2011-2015 wordt Europa 'niet beschouwd als apart beleidsveld, maar vormt een integraal onderdeel van de kerntaken'.

'Voor de provincie is Europa een partner die steeds belangrijker wordt, zowel voor beleid, samenwerking, als middelen. Wij gaan de provincie Utrecht actief profileren, met als doel de mogelijkheden en kansen die Europa biedt te benutten. Dit doen wij zoveel mogelijk samen en in afstemming met de overige Randstadprovincies; dat maakt Utrecht sterker in Europa. Ook zoeken wij hier aansluiting bij het Comité van de Regio's. Wij gaan deelnemen aan Europese netwerken met doelstellingen die van belang zijn voor onze kerntaken. Tevens willen wij de subsidiemogelijkheden die Europa biedt zo optimaal mogelijk benutten en samen met het bedrijfsleven en de kenniscentra naar de provincie Utrecht halen.'

De komende jaren staat er veel op de Brusselse agenda: een herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, onderhandelingen over een nieuw cohesiebeleid en een nieuwe meerjarenbegroting na 2013, alsmede de herziening van een aantal zeer belangrijke milieuriichtlijnen. Allemaal zaken die de provincies raken en waar het zaak is om actief de nodige inzet te plegen, ook in Randstad- en IPO-verband.

3.2 Ambitie Europastrategie 2012-2015

Onze ambitie is dat Europa maximaal bijdraagt aan de realisatie van onze provinciale doelen. Dit doen we met een strategie van 'halen en brengen'. We willen zowel de kansen uit Europa optimaal benutten ('halen'), als ook een optimale bijdrage leveren aan Europa ('brengen'). De Europastrategie 2008-2011 was gericht op verankering van Europa in de organisatie. Deze collegeperiode werken we verder aan de inhoudelijke inbedding van Europa in de diverse beleidsterreinen. Per werkveld wordt daarom in deze strategie de Europese dimensie in beeld gebracht. Met een gedegen Europastrategie blijft de provincie Utrecht zowel Europaproof als Europawise.

3.2 Ambitie Europastrategie 2012-2015

Onze ambities voor de huidige collegeperiode zijn:

- We streven er naar zoveel mogelijk Europese fondsen aan te trekken, in samenwerking met onze strategische partners;
- We spelen een actieve rol in Europese netwerken die bijdragen aan de realisering van onze kerntaken leveren (halen en brengen van kennis);
- We beïnvloeden nieuwe EU-regelgeving op basis van de keuzes in het Coalitieakkoord. We kijken hoe Europa optimaal kan bijdragen aan onze eigen doelen (lobby) door formulering van een beperkt aantal specifieke Utrechtse prioriteiten:
 - Utrecht als Europees knooppunt van kennis en innovatie;
 - Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland;
 - Utrecht als Culturele Hoofdstad 2018;
- We positioneren Utrecht op basis van de prioriteiten van het Coalitieakkoord en deze Europastrategie richting Europa;
- We voldoen aan de wettelijke taken die vanuit Europa op ons afkomen (implementatie EU-richtlijnen) en zorgen dat we ook in de toekomst aan die wettelijke taken kunnen voldoen (Europaproof).

3.3 Utrecht als Europees knooppunt voor kennis en innovatie

Hieronder worden **de specifieke Utrechtse prioriteiten** nader toegelicht.

We ontwikkelen een regionale innovatiestrategie voor slimme specialisatie voor de inzet van Europese fondsen ter bevordering van de regionale innovatie in Utrecht. Samen met partners van het convenant 'Utrecht knooppunt voor kennis en cultuur' en met de gemeente Amersfoort en het bedrijfsleven zetten we in op het ontwikkelen van een regionale innovatiestrategie met als speerpunten life sciences, creatieve industrie, energie en duurzaamheidseconomie (incl. KIC). Hiermee zijn we al een eind op weg door de Economische Visie 2020. Deze wordt benut als input voor een dergelijke strategie in Randstadverband (P4/G4);

- We profileren de provincie Utrecht als een kennisregio die sterk is in het brengen van innovatieve toepassingen naar de markt/gebruiker. Utrecht is daarbij deel van een groter verband (Randstad) waarin kenniseconomie sterk ontwikkeld is en veel aan valorisatie gedaan wordt. Bijvoorbeeld door middel van het Utrecht Valorisation Center, waar educatie en training van startende ondernemers, kennistransfer van onderzoek naar bedrijfsleven en start-up support centraal staan. Of in een incubator als de Game Company Incubator, waarbinnen de Dutch Game Garden startende ondernemers met advies, hulp bij het vinden van financiering en betaalbare kantoorruimte terzijde staat; Vanaf 2014 start

een nieuwe periode van Europese structuurfondsen. Wij zetten in op het behoud van de structuurfondsen (EFRO) voor de Nederlandse regio's;

- Via het netwerk ERRIN blijven we kennis en ervaring uitwisselen over innovatie en zetten we in op de ontwikkeling van Europese projecten.
- Via het lidmaatschap van ClimateKIC ondersteunen we kennisvalorisatie en regionale economische ontwikkeling door goede samenwerking in de regio tussen bedrijfsleven, kenniscentra en de overheid: de triple helix. Met een gezamenlijke inzet zorgen deze partijen voor een goed vestigingsklimaat en een concurrerende positie in binnen- en buitenland. Door van het ClimateKIC een succes te maken is nog betere profilering van Utrecht in Europa mogelijk. Kennisuitwisseling met andere regio's doen we via onder meer de RIC-regio's (Regional Innovation and Implementation Community) binnen ClimateKIC.

Beoogd resultaat: we hebben in 2012 een regionale innovatiestrategie en kunnen vanaf 2014 hiermee aan de slag in een nieuwe periode van structuurfondsen, waarmee we een bijdrage leveren aan de Economische visie 2020.

3.4 Utrecht als Europese regio met stedelijke opgaven en een vitaal platteland

We zetten in op binnenstedelijke ontwikkeling en versterking van de kwaliteit van het landelijk gebied in de Ruimtelijke Structuurvisie, in samenhang met bijv. de energietransitie en we benutten de Europese kennis en fondsen hiervoor. We zetten ook in op het behoud en de verdere ontwikkeling van het landschap en landbouw als belangrijke drager voor het agrarische cultuurlandschap (incl. Natura2000, EHS, Agenda Vitaal Platteland en biodiversiteit);

- De provincie Utrecht richt zich sterk op een binnenstedelijke opgave/transitie. Het delen van ervaringen met andere regio's levert hier een bijdrage aan;
- We houden de benodigde kennis van regelgeving up-to-date en verkrijgen kennis van de kennisinstellingen en uit regio's met vergelijkbare ruimtelijke opgaven;
- Waar mogelijk zetten we in op Europese subsidies om deze doelen te bereiken;
- Het is een prioriteit in het Coalitieakkoord om de landbouw als belangrijke beheerder van het landelijk gebied blijvend toekomstperspectief te bieden. Daaruit volgt de ambitie om geld uit de Europese fondsen voor landbouw en plattelandsontwikkeling optimaal te benutten ter ondersteuning van een vitale Utrechtse landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied. We ontwikkelen voldoende projecten om het beschikbare Europese geld voor het lopende Plattelandsontwikkelingsprogramma

(POP) 2007-2013 volledig te benutten en voldoende cofinanciering uit eigen middelen en bij andere overheden beschikbaar te krijgen;

- Daarnaast lobbyen we om voor de komende POP-periode (2014-2020) voldoende geld uit de Europese fondsen te verkrijgen, voor ondersteuning van een vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied. Aandachtspunten daarbij zijn dat de Europese steun ingezet kan worden voor ondersteuning van boeren in landbouwgebieden met beperkingen zoals de natte delen van het veenweidegebied, het belonen van groen/blauwe diensten en verbreding van de plattelandseconomie (LEADER);
- Het behoud van diversiteit aan mooie landschappen en beleefbare natuur is eveneens een prioriteit in het Coalitieakkoord. Daaruit volgt de ambitie om een Europees netwerk van natuurgebieden (Natura2000) te realiseren, met als doel de biodiversiteit te behouden (is een Europese afspraak, die Nederland verplicht ook een bijdrage te leveren). De ambities en verplichtingen in het kader van Natura2000 sluiten aan bij de P4-prioriteit Stad/land (aantrekkelijke leefomgeving).

Beoogd resultaat:

In 2014 hebben wij ervaring en kennis uitgewisseld met een aantal vergelijkbare regio's in Europa, gericht op verstedelijksopgaven. Verder gaan we goed voorbereid aan de slag met een nieuwe periode van Europese fondsen. Hiermee versterken we de verdere uitwerking van de ruimtelijke opgaven in de eigen regio met een vitaal platteland, als onderdeel van de Agenda Vitaal Platteland.

3.5 Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018

We gaan voor het binnenhalen van de titel Culturele Hoofdstad in het jaar 2018. We dienen samen met partners een goed en overtuigend bidbook in, gericht op Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad in 2018. Het besluit over de toewijzing van de titel vindt plaats in 2013.

- We zetten ons conform het Coalitieakkoord samen met partners als de gemeenten, de kennisinstellingen en het bedrijfsleven gezamenlijk in voor Utrecht als Europese Culturele Hoofdstad 2018, mede gelet op de economische betekenis van een mogelijke nominatie voor de regio;
- Voor het halen en brengen van kennis in Europa is er de samenwerking met Malta, zijn er relevante bijeenkomsten in Brussel, en kunnen het Similar City Netwerk van de gemeente Utrecht en ervaringen van eerdere Culturele Hoofdsteden worden benut.

Beoogd resultaat:

We worden in 2013 verkozen tot Europese Culturele Hoofdstad in 2018.

3.6 Overige thema's met een Europese relevantie en een toelichting per thema

Mobiliteit

- we bezien welke gevolgen het “Witboek Transport” heeft voor ons beleid ten aanzien van Mobiliteit en Milieu;
- het is zaak alert te zijn op de verschillende Europese fondsen. Vooral in combinatie met innovatie op het gebied van verkeer en vervoer liggen er mogelijkheden;
- voor het halen en brengen van kennis wordt vanuit Mobiliteit de agendasetting van verschillende netwerken (zoals POLIS, ERRIN) gevolgd;
- we werken aan het INTERREG project Connecting Citizen Ports 21, waarbij op een innovatieve manier gekeken wordt naar de ontwikkeling van binnenhavens;
- vooral op het gebied van grote wegenprojecten en regionale afspraken gebeuren er dingen in de provincie waarmee we ons op de kaart kunnen zetten;
- we doen een onderzoek naar de aanhaking van de provincie Utrecht op het spoornet in een internationaal perspectief (incl. de spoorlijn Almere-Utrecht-Breda).

Bodem, Water en Milieu

- Duurzaamheid wordt beschouwd als integraal onderdeel van de kerntaken. Voor Milieu, Bodem en Water worden de wettelijke taken voortgezet, en de niet-wettelijke taken voor zover ze bijdragen aan de provinciale kerntaken. Implementatie van Europese regelgeving is wettelijk.
- Europese regelgeving die op ons afkomt is een quick scan van het Europees Waterbeleid, een herziening van de (Kader)richtlijnen Luchtkwaliteit en Omgevingslawaaï, het Klimaatmitigatiebeleid, Klimaatadaptatie, toepassing en effectiviteit Milieu-effectrapportage (MER), Blauwdruk Europees Waterbeheer, Kaderrichtlijn Bodem, Implementatie Kaderrichtlijn Afvalstoffen en INSPIRE (uitwisseling van data in EU-verband van ruimte en milieu). We beïnvloeden deze regelgeving voor zo ver nodig en voeren die uit;
- We zetten in op benutting van Europese fondsen. Dit is mogelijk door onder meer het Kaderprogramma Onderzoek en ontwikkeling (vanaf 2014 Horizon 2020), KIC, CIP, INTERREG, LIFE+, EIB, EFRO en POP;
- We nemen deel aan het Interregproject ARBOR, gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa;
- Halen en brengen van kennis doen we via onder meer het ENCORE-netwerk;

- Tevens kan in de lobby worden gepleit voor bronmaatregelen (bijvoorbeeld uitstoot van fijnstof voor auto's en mitigatiemaatregelen in plaats van dure regionale adaptatie).

Bestuur en organisatie

We streven naar een organisatie die Europaproof en Europawise is: we zijn op de hoogte van actuele wet- en regelgeving die we ook toepassen, zoals de regelgeving met betrekking tot staatssteun en aanbestedingen. In Brussel is sprake van een toenemende aandacht voor naleving van de regelgeving. Ook lobby richting Den Haag is hierbij van belang.

Provincie Zuid Holland

Verbindt en geeft ruimte

4.1 Inleiding

Zuid-Holland is de dichtbevolkste provincie van Nederland en de economische motor van het land. Naast de grote internationale steden Rotterdam en Den Haag, de universiteitssteden Delft en Leiden, oud Hollandse plaatsen zoals Gouda, Dordrecht en Schiedam, de wereldhavens van Rotterdam hebben we de kassen in het Westland, de duingebieden langs de Noordzeekust en landelijke gebieden met wetlands en andere natuurgebieden in het Groene Hart en op de Zuid-Hollandse eilanden. Behalve ontwikkeling van onze topgebieden, wordt geïnvesteerd in bereikbaarheid, recreatie en natuur voor bewoners en bezoekers. Ook het cultureel erfgoed draagt bij aan de kwaliteit onze leefomgeving.

Veel van deze opgaven kennen een Europese dimensie. De provincie zal daarom de inspanningen om relevante Europese besluitvorming te beïnvloeden voortzetten in samenwerking met de Randstadprovincies en (middel)grote steden. De doelstellingen uit het provinciale hoofdlijnenakkoord 'Zuid-Holland verbindt en geeft ruimte' voor de periode 2011-2015 staan centraal. Onze inzet in Europa is erop gericht dat Europese wet- en regelgeving uitvoerbaar is en bijdraagt aan onze provinciale ambities en dat wij zelf (juridisch) 'Europaproof' handelen. Ook willen we Europese instrumenten (zoals fondsen) ontsluiten die ons beleid versterken en Zuid-Holland als aantrekkelijke, ondernemende en innovatieve regio in Europa profileren.

4.2 Prioriteiten met betrekking tot Europa

Zuid-Holland heeft de ambitie haar doelstellingen in Europa samen met partijen in onze provincie te realiseren. Wij stemmen af met gemeenten, waterschappen, kennisinstellingen, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partijen voor een gezamenlijke Europese agenda en trekken waar mogelijk samen op. Ook willen wij, naast onze inzet in Randstadverband, de samenwerking met Noord-Brabant, Zeeland en Vlaanderen versterken voor de grensoverschrijdende ruimtelijke en economische ontwikkeling in de Vlaams-Nederlandse Delta samenwerking.

De belangrijkste provinciale thema's in relatie tot Europa worden hier toegelicht. Dit zijn de thema's economie, stad-land, duurzame leefomgeving en water en kust. De eerste drie zijn verder uitgewerkt in het gezamenlijke Randstad deel van deze Europa strategie. Hier zijn de gezamenlijke lobbydoelstellingen geformuleerd, die voortkomen uit het gedeelde profiel van de Randstad. Het thema water en kust wordt uitgebreider besproken, omdat dit buiten de Randstadsamenwerking valt, waarbij we overigens wel samenwerken met Noord-Holland en de overige kustprovincies (Zeeland en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (Friesland, Groningen, Drenthe)).

4.2a Regionale Economie

- De provincie zet met de Beleidsagenda Regionale Economie 2011-2015 in op het samen met partners in de regio en met het Rijk de belemmeringen voor economische groei te verminderen. Het beleid wordt toegespitst op de versterking van de regionale clusters mainport Rotterdam, Den Haag-Internationale stad van recht en vrede, water/deltatechnologie, (maritieme) logistiek, Greenports, Medical Delta en biochemie (biobased economie).
- De provincie is bezig haar clusterbeleid uit te werken in een aantal zogenoemde schaa sprongprogramma's. De financiering van acties en projecten in deze programma's zal voor een belangrijk deel via het Europees Fonds voor Regionale ontwikkeling (EFRO) tot stand moeten komen. Als mogelijke voorbeelden van te financieren projecten noemen we 'Witte Biotech Campus Delft' en 'Population Imaging Infrastructure' in de life sciences.
- Belangrijk is dan ook dat de belangen van de Zuid-Hollandse clusters opgenomen zijn in de zogenaamde 'Slimme Specialisatie Strategie' op Randstad-niveau die als voorwaarde gaat gelden voor het inzetten van EFRO-middelen op innovatie.
- Ook kennisuitwisseling, grensoverschrijdende samenwerking, uitvoering van gezamenlijke programma's, grensoverschrijdende clustervorming et cetera kan bijdragen aan uitgroei van clusters in Zuid-Holland (en de

Randstad) naar clusters met een Europese betekenis. Mogelijkheden hiertoe liggen bijvoorbeeld in het gezamenlijk uitvoeren van programma's of projecten via de INTERREG (cross-over programma Groene Economie) en Regions of Knowledge (Delta cluster) programma's. Voor het clusterbeleid kan actieve bemoeienis met het European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) roadmaps voor grootschalige kennisinfrastructuur wenselijk worden.

- Ook voor de verduurzaming van werklocaties (bedrijventerreinen, greenports, detailhandel en kantoren) wil Zuid-Holland EFRO middelen inzetten.
- Gezien het toenemende belang van onderzoek en kennisvalorisatie in de clusterversterkende programma's is actieve inzet op besluitvorming en participatie in relevante programma's (zoals het Zevende Kaderprogramma en 'Horizon 2020, de nieuwe EU strategie voor onderzoek & innovatie' (opvolger van onder meer het Zevende Kaderprogramma) en andere Europese fondsen, Regions of Knowledge, Knowledge and Innovation Communities) en projecten nodig voor de realisatie van het provinciale economische beleid. Dit betreft onder andere de uitbouw van ook voor het bedrijfsleven toegankelijke kennisinfrastructuur en onderzoeksprogramma's als onderdeel van de schaa sprongprogramma's.

4.2b Stad-Land

- In het hoofdlijnenakkoord 2011-2015 wordt aangegeven dat Zuid-Holland met haar ruimtelijk instrumentarium initiatieven faciliteert die de provincie nog aantrekkelijker maken. Recreatie, toerisme, cultuur (historie), landschap, water en natuur worden meer met elkaar verbonden. Uitgangspunt is dat de groene ruimte economisch rendabel ontwikkeld en beheerd moet worden.
- De doelstellingen worden nader uitgewerkt in de Groenagenda, een strategisch kader over de samenhang tussen recreatie, landschap, landbouw en biodiversiteit, en het uitvoeringsprogramma Natuur en Recreatie 2012-2015.
- Voor het bereiken van onze doelen in het landelijk gebied is met name de tweede pijler, het plattelandsontwikkelingsfonds, van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van belang. Onze inzet is het GLB met name te gebruiken voor het verbeteren van de economische vitaliteit van het landelijk gebied/de landbouw, behoud van biodiversiteit, recreatieve stadlandverbindingen, verduurzamen van de landbouw, verbeteren en behouden van landschappelijke kenmerken en kwaliteiten en ontwikkeling en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen.
- Inzet is om samen met het Rijk de invulling van het agrarisch natuurbeheer na 2013 (en mede) gefinancierd door EU gelden te waarborgen.

4.2c Duurzame leefomgeving

- Voor het economisch vestigingsklimaat en het leefklimaat van de inwoners van Zuid-Holland is het van groot belang dat er voldoende recreatie en groengebieden in Zuid-Holland zijn. De kaderstelling in de EU biodiversiteitsstrategie, Natura2000 en vogel- en habitatrichtlijnen draagt bij aan de inzet van het provinciaal beleid op het gebied van biodiversiteit en meer natuurwaarden op boerenland en recreatiegebieden. Voor financiering verwijst de Europese Commissie vooral naar bestaande middelen. Voor tegengaan van het verlies van biodiversiteit wordt ingezet op regelingen zoals het Plattelandsontwikkelingsfonds (POP) en LIFE+ (Financial Instrument for the Environment).

- Een duurzaam bereikbare Randstad waarin de kwaliteit van zowel de directe woonomgeving als de leefomgeving verbeterd wordt is een leidend thema in het hoofdlijnenakkoord 2011-2015. Daartoe werkt Zuid-Holland aan infrastructuur, openbaar vervoer, duurzame energie- en energiebesparing, de kwaliteit van lucht- bodem- en water, beperking van geluidhinder en verbetering van de externe veiligheid. Ons doel is een beter leefmilieu met minder hinder. In het provinciaal milieubeleid streven wij naar oplossingen die zowel de economie versterken als het milieu verbeteren.
- Daarnaast is in de provinciale structuurvisie (2010) een duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie als hoofdpoging benoemd van provinciaal beleid. In het provinciaal waterplan is het streven naar klimaatbestendigheid verbijzonderd voor het regionale watersysteem.
- Kenmerk van de Europese agenda voor de komende jaren is de integratie tussen verschillende beleidsdossiers. Voorbeelden betreffen het sterker integreren van het klimaat (CO₂)- en het luchtbeleid en de integratie van klimaatadaptatie in relevante EU beleidsterreinen. Deze benadering blijkt concreet uit recente Witboeken op het gebied van 'Transport' en 'Resource efficiency'. In de komende jaren worden Europese richtlijnen voor luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, energie-efficiëntie en emissieplafonds verwacht en/of geëvalueerd. Dit raakt

de provincie in haar beleids- en uitvoeringstaken. De ambities van Zuid-Holland, om een duurzame en bereikbare provincie te zijn, dienen te passen in de juridische en beleidsmatige kaders van de EU en vice versa. Waar dat niet het geval is (en waar deze nog in ontwikkeling zijn) is beïnvloeding gewenst, om de Zuid-Hollandse ambities tot wasdom te laten komen. Dat wil Zuid-Holland zo veel mogelijk in samenwerking met het Rijk en de andere (Randstad)provincies bewerkstelligen.

- Naast cohesie (EFRO)- en onderzoeksgelden (Kaderprogramma) zijn voor projecten met betrekking tot klimaat, energie en schoon vervoer mogelijkheden onder LIFE+ en Intelligent Europe-fondsen.
- In het Interregproject RainGain wordt samengewerkt met de gemeente Rotterdam en de TU Delft. Hiermee worden neerslagpatronen in de stad gemeten om het waterbeheer op te kunnen inrichten. Daarnaast wordt er samengewerkt met Belgische, Franse en Britse partijen.

4.2d Water en Kust

- In het hoofdlijnenakkoord 2011-2015 wordt aangegeven dat de provincie het belangrijk vindt dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater goed is. Er dient voldoende zoet water te zijn voor de land- en tuinbouw en de industrie (met name in de Zuidwestelijke Delta). Daarnaast wordt ingezet op de duurzame natuurlijke kustversterking, de versterking van de zwakke schakels en de versterking van de dijken. Ook dient er voldoende ruimte te zijn voor waterberging, waar mogelijk in combinatie met andere functies als recreatie, natuur, glastuinbouw en wonen. In 2015 zorgt de provincie ervoor dat in de aangewezen natuurgebieden de verdroging (nagenoeg) is opgelost. Dit alles in samenwerking met de regionale partners, voornamelijk de waterschappen, gemeenten en maatschappelijke organisaties.
- De deltatechnologie en de maritieme sector in Zuid-Holland behoort tot de absolute wereldtop. Deze combinatie van kennis en bedrijvigheid heeft zijn concentratiepunt in de regio Delft-Rotterdam-Drechtsteden. Binnen Europa heeft deze regio de hoogste dichtheid aan bedrijven en kennisinstellingen die binnen de watersector actief zijn en de belangrijke wereldspelers zijn hier gevestigd, waaronder de haven van Rotterdam. Provincie Zuid-Holland is samen met lokale overheden, bedrijven en kennisinstellingen bezig met het opstellen van een regionaal schaalsprongprogramma voor deltatechnologie en de maritieme sector. Doel van het programma is het verder versterken van de sector, onder andere door het versterken van de innovatieketen (van idee tot exportproduct) en de bijbehorende thuismarkt, waarbij fysieke ruimte en experimenteelgebieden een belangrijke rol spelen. Provincie Zuid-Holland wil het water- en deltatechnologie cluster internationaal sterk profileren en goed gebruik maken van Europese fondsen (waaronder EFRO, Horizon 2020) voor het verder versterken van het cluster en voor de samenwerking met andere sterke Europese clusters.
- De provincie zet erop in de Europese dimensie vanuit regionaal perspectief toe te voegen aan de huidige planvorming rondom het Nationaal Deltaprogramma, voornamelijk in deelprogramma's zoetwater en de Zuidwestelijke Delta. Binnen de Zuidwestelijke Delta loopt daarnaast een Interreg-aanvraag voor het Tidal Test Centre Grevelingen.
- Het vraagstuk van de zoetwatervoorziening is door de afhankelijkheid van de wateraanvoer van de grote rivieren per definitie grensoverstijgend en speelt in veel andere (Europese) regio's. Het uitwisselen van kennis met andere regio's kan een bijdrage leveren aan het succes van de Zuid-Hollandse aanpak. Er is een directe link met de 'Roadmap to a Resource Efficient Europe' en de 'Blueprint on EU's Water Resources' (pijler herziening van beleid inzake waterschaarste, waterkwetsbaarheid en droogtes). De ambities van Zuid-Holland dienen te passen in de juridische en beleidsmatige kaders van de EU. Dit betekent aanhaken bij het IPO t.a.v. de Blueprint Water en voor zover mogelijk de Europese Commissie proactief voeden met suggesties, aanbevelingen, wensen etc. in nauwe samenwerking met de Unie van Waterschappen, de VEWIN (Vereniging van Waterbedrijven in Nederland) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- De uitdaging voor de Zuid-Hollandse Kust is naast het garanderen van de veiligheid op de lange termijn vooral ook het dichtbevolkte kustgebied te behouden en waar nodig te ontwikkelen als een aantrekkelijke plek om te wonen, werken en recreëren. De provincie werkt continu mee om die veiligheid, in samenhang met een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving en een gewild (internationaal) investerings- en vestigingsklimaat, te garanderen. In Europa is een omvangrijke beleidsagenda voor de kust in ontwikkeling. De aanbeveling van de Europese Commissie voor het 'Integrated Coastal Zone Management (ICZM)' wordt geëvalueerd en de Europese Commissie verkent de noodzaak en mogelijkheden voor aanvullend Europees instrumentarium voor een geïntegreerde sectoroverstijgende aanpak. Zuid-Holland ziet geen toegevoegde waarde in (extra) wet- en regelgeving op het vlak van ICZM, dus indien de Europese Commissie besluit tot aanvullende wet- en regelgeving, is beïnvloeding gewenst. Dit wordt opgepakt in nauwe samenwerking met het Europese netwerk CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions), het Rijk, Havenbedrijf Rotterdam, de kustprovincies en in het bijzonder provincie Noord-Holland.
- In samenwerking met Rijk, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties, kennisinstututen en bedrijfsleven onderzoekt en experimenteert de provincie met innovatieve vormen van kustontwikkeling. De Zandmotor is hier een voorbeeld van. Zuid-Holland wil het kustprogramma breed en internationaal neer zetten. De grensoverschrijdende gevolgen worden in beeld gebracht. Het uitwisselen van kennis met andere Europese regio's kan een bijdrage leveren aan het succes van het kustprogramma. Zuid-Hollandse ontwikkelingsprincipes als 'bouwen met de natuur' en 'integraal kustzone management' staan ook centraal in de Europese INTERREG-programma's. Zuid-Holland wil de mogelijkheden die deze programma's bieden benutten.

Begrippenlijst en afkortingen

ACT	Amsterdam Connecting Trade	ERRIN	European Regions Research and Innovation Network	INTERREG	Initiatief van de Europese Unie om steden en regio's over de grens te laten samenwerken. Interreg maakt deel uit van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO)
AER	Assembly of European Regions	ESFRI	Strategy Forum on Research Infrastructures		
ARBOR	Project gericht op de ontwikkeling van een innovatieve en duurzame aanpak voor het verkrijgen van energie uit biomassa	G4	Samenwerking van de vier grootste steden in Nederland: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht	MER	Milieu-effectrapportage
CIP	Competitiveness and Innovation Framework Programme	GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	P4	Provinciale samenwerking tussen de provincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
ClimateKIC	Knowledge and Innovation Community on Climate Adaptation and Mitigation	ICMZ	Integrated Coastal Zone Management	POLIS	European cities and Regions Networking for Innovative Transport Solutions
CPMR	Conference of Peripheral Maritime Regions	Innovatie Unie	opzetten van partnerschappen tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen	POP	Plattelandsontwikkeling
EDBA	Economic Development Board Amsterdam	INSPIRE	Uitwisseling van data in EU-verband van ruimte en milieu	PURPLE	Peri-Urban Regions Platform Europe
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling			RIC-regio's	Regional Innovation and Implementation Community
EHS	Ecologische Hoofdstructuur			S3	Slimme Specialisatie Strategie (Smart Specialisation Strategy)
EIB	Europese Investeringsbank				
ENCORE - Network	Environmental Conference of the Regions of Europe				

Europa gaat niet uitsluitend over geld, daarom neemt de provincie deel aan programma's die over mensen en immateriële zaken gaan.

